

Bài viết đánh giá các tác đng c a Phán quyết đ i v i t do hàng h i và vi c s dng v l c Bìn ông, xác đnh các k t lu n rút ra t Phán quyết và các v n đ t n t i. Phán quyết c ng gián ti p đ t ra v n đ vi c s dng v l c đ b o v các quy n l u thông trên bìn.

Tóm tắt

Bài viết đánh giá các tác động của Phán quyết đi với tự do hàng hải và việc sử dụng vịnh Lọc Đẽu ở Biển Đông, xác định các kết luận rút ra từ Phán quyết và các vấn đề tồn tại. Phán quyết cũng gián tiếp đặt ra vấn đề việc sử dụng vịnh Lọc Đẽu báo và các quy định lưu thông trên biển. Do đó, bài viết xem lại vịnh Corfu Channel tìm cách lý giải cho việc sử dụng vịnh Lọc Đẽu và tự do hàng hải tại Biển Đông. Vấn đề đặt ra là nguy cơ tính toán sai lầm và tầm quan trọng của Bộ quy tắc ứng xử khi chạm trán ngoài ý muốn trên biển (CUES) để giảm nguy cơ tính toán sai lầm. Bài viết nhận định cách tiếp cận giảm leo thang cũng thông qua CUES có thể là cách thực để các quốc gia không định quyên mà không gây ra tổn thất về nhân mạng.

I. Giới thiệu

Chúng ta đã thấy nhiều cảnh báo về những sự cố không mong muốn ở Biển Đông. Có những vụ suýt va chạm, thực tế đã có tổn thất nhân mạng, giữa các tàu và máy bay của chính phủ Trung Quốc, Mỹ, Philippines và Việt Nam. Năm 2001, một máy bay tuấn tra của hải quân Mỹ va chạm với một máy bay chiến đấu của Trung Quốc ở đảo Hãi Nam làm một phi công Trung Quốc thiệt mạng. [1] Tàu Trung Quốc đã quấy rối các tàu hải quân

Impeccable

và

Bowditch

của Mỹ vào năm 2009.

[2]

Kraska và Perdrozo đã cướp và một loạt cuộc đi đầu giữa tàu Trung Quốc và Philippines trong năm 2011 và 2012 (bao gồm những vụ việc được đề cập trong bài viết này),

[3]

cũng như việc tàu Trung Quốc quấy rối các tàu khảo sát dầu khí của Việt Nam trong năm 2011.

[4]

Cao Chí Quốc và

Giới Bình Bình

cho rằng Trung Quốc đang báo và quy định lại trong vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) trong các vụ việc liên quan đến Mỹ.

[5]

Bateman cũng đã cướp và một loạt cuộc đi đầu trên biển giữa Việt Nam và Trung Quốc năm 2014 khi Trung Quốc hạ đặt giàn khoan vào vùng biển của Việt Nam.

[6]

[14]

đề tìm cách lý giải cho việc sử dụng vịnh Lọc và tĐ do hàng hải tại Biển Đông. Bài viết cho rằng các kết luận có thể rút ra từ Phán quyết đối với tĐ do hàng hải và việc sử dụng vịnh Lọc là:

- *Di chuyển tĐ cao sát mặt tàu để ngăn chặn hoạt động lưu thông là quá mức cần thiết bị khá nguy hiểm;*

- *Các quốc gia yêu sách không nên làm phức tạp tranh chấp bằng việc đe dọa sử dụng vịnh Lọc ở các vùng nước tranh chấp;*

- *Các đảo nhân tạo xây trên bãi cạn lúc nổi lúc chìm không tạo ra vùng biển và do vậy không có hạn chế việc lưu thông ở khu vực phức tạp các thực thể này;*

- *Việc hạn chế tàu nhòm mục đích báo vịnh không bị phản đối; và*

- *Không có EEZ xung quanh các thực thể tranh chấp, do đó không có cơ sở can thiệp vào việc qua lại dựa trên các quy định EEZ được tạo ra từ các thực thể đó.*

Điều này dẫn tới một loạt câu hỏi liên quan đến các vịnh việc được đề cập trong Phán quyết:

- *Khi đó Lọc Đông nào được sử dụng để ngăn chặn việc qua lại?*

- *Lọc Đông nào được sử dụng để không định quy định qua lại?*

- *Các quốc gia có nên không định hoặc ngăn chặn quy định qua lại khi có tranh chấp chủ quyền các thực thể hay không?*

- Chúng ta nên đặt ra những hạn chế nào về việc lưu thông và bay qua khu vực phần các đảo nhân tạo?

- Luật pháp có đưa ra cách thức giảm thiểu nguy cơ tai nạn khi không định các quy định đang tranh cãi hay không?

Bài viết sẽ xem xét lần lượt các vấn đề để đánh giá những kết luận có thể rút ra từ Phán quyết về tự do hàng hải và việc sử dụng vùng biển, từ đó giải quyết câu hỏi còn để ngỏ. Bài viết sau đó tập trung vào vấn đề bồi thường. Tác giả lập luận rằng luật pháp quốc tế giải quyết phần nào vấn đề Phán quyết đặt ra nhưng không giúp đem bồi thường tính toán sai lầm sẽ không xảy ra. Đây là vấn đề quản lý cấp độ chính trị và triển khai hoạt động.

Trong phạm vi bài viết sẽ không tìm hiểu các vấn đề liên quan đến quy định qua lại vô hại của tàu chiến. [15] Bài viết giải thích rằng tàu chiến được hưởng quy định qua lại vô hại trong lãnh hải, [16] mặc dù Trung Quốc yêu cầu các tàu chiến phải được cho phép trước khi thực hiện đi qua này. [17]

II. Sử dụng vùng biển để ngăn chặn việc lưu thông - Các vấn đề được đề cập trong Phán quyết

Phán quyết đã đánh giá chi tiết về các vấn đề giữa Trung Quốc và Philippines tại hai địa điểm khác nhau là Bãi Scarborough và Bãi Cỏ Mây.

Liên quan đến hai vấn đề tại bãi Scarborough, Tòa Trọng tài kết luận:

Đưa vào các cân nhắc đã nêu ở trên, Tòa nhận thấy Trung Quốc, với hành động của các tàu chấp pháp Trung Quốc tại khu vực xung quanh bãi Scarborough, đã tạo ra nguy cơ làm vấp phạm và gây nguy hiểm cho tàu thuyền và nhân sự của

Philippines. Tòa Trọng tài kết luận Trung Quốc vi phạm các điều 2, 6, 7, 8, 15 và 16 của COLREGS và do đó, vi phạm điều 94 UNCLOS. [\[18\]](#)

Bài viết sẽ đánh giá các vụ việc này có thể như thế nào để xác định cách thức Tòa Trọng tài đưa ra kết luận như vậy trước khi xem xét các tác động đối với vấn đề tđ do hàng hải và sẽ dùng ví dụ.

1. Vụ việc thực tiễn tại Bãi cạn Scarborough

Trong vụ việc vào ngày 28/4/2012, hai tàu Cảnh sát biển của Philippines (PCG), BRP *Pampanga* và BRP *Edsa II* hiện diện tại khu vực gần bãi Scarborough với nhiệm vụ tuần tra. Tòa Trọng tài không chỉ rõ đó có phải khu vực lãnh hải không, nhưng cách dùng từ "trong khu vực lân cận" chỉ ra đó thực chất là lãnh hải.

[\[19\]](#)

BRP *Pampanga* báo cáo rằng, vào 09:00, tàu Ngõ chính Trung Quốc (FLEC) FLEC 110 đã tiếp cận với vận tốc 20,3 hải lý/giờ ở khoảng cách 600 yard trước khi chuyển hướng.

[\[20\]](#)

BRP

Pampanga

cảnh cho hay, vào lúc 09:15, FLEC 110 sau đó tiếp cận BRP

Edsa II

với vận tốc 20,6 hải lý/giờ ở khoảng cách 200 yard trước khi chuyển hướng. Cột sóng cao 2m đã làm chòng chành hai thuyền cao su cho nhân viên Philippines.

[\[21\]](#)

Vụ việc này đưa ra ba vấn đề khác nhau:

- Ngõ chính việc qua lại không vô hại;

- Hành động chòng chành lại tàu có miền trừ chủ quyền, và

- Cân bằng giữa các bên và quy định và nguy cơ leo thang căng thẳng.

2. Vấn đề thứ hai tại biển Scarborough

....

Được toàn bộ bên dịch [tôi đây](#).

Cameron Moore, Đại học New England, Úc, cmoore6@une.edu.au. Bài viết được đăng trên [Asia-Pacific Journal of Ocean Law and Policy](#)

Hoàng Minh (dịch)

Tuấn Anh (hiệu đính)

[1] James Kraska và Raul Pedrozo, *International Maritime Security Law* (Martinus Nijhoff Publishers, 2013) tại 290–291.

[2] Như trên, tại 287, 310–311.

[3] Như trên, tại 340–343.

[4] Như trên, tđi 323, và nói chung, tđi 313–315.

[5] ‘The Nine Dash Line in the South China Sea: History, Status and Implications’ (2013) 107(1) *American Journal of International Law* 98–124, tđi 119–120. V/vấn đề này, xem Jing Geng, ‘The Legality of Foreign Military Activities in the Exclusive Economic Zone under UNCLOS’ (2012) 28(74) *Merkourios: Utrecht Journal of International and European Law* 22–30 và, v/ quan điểm đối lập, Jonathan Odom, ‘A China in the Bull Shop? Comparing the Rhetoric of a Rising China with the Reality of the International Law of the Sea’ (2012) 17 *Ocean and Coastal Law Journal* 201–251 và Jonathan Odom, ‘The True “Lies” of the Impeccable Incident: What Really Happened, Who Disregarded International Law, and Why Every Nation (Outside of China) Should Be Concerned’, (2010) 18(3) *Michigan State Journal of International Law*, 16–22. Xem, ‘Agora: The South China Sea’, (2013) 107(1) *American Journal of International Law* 95–163 và Chris Rahman và Martin Tsamenyi, ‘A Strategic Perspective on Security and Naval Issues in the South China Sea’, (2010) 41 *Ocean Development and International Law* 315–333.

[6] Sam Bateman, ‘The Impact of the Arbitration Case on Regional Maritime Security’ in Shicun Wu and Keyuan Zou, *Arbitration Concerning the South China Sea: Philippines versus China* (Ashgate Publishing, 2016) 227–239, tđi 231.

[7] Xem Kraska à Pedrozo, nh/ chú thích s/ 1, tđi 313–314.

[8] Nh/ Ch/ trình TĐ do Hàng hải của M/ nói chung, xem Kraska và Pedrozo, nh/ n 1, tđi 201–214.

[9] Xem Peter Jennings, ‘Might Doesn’t Make Right in the South China Sea’, *Herald Sun*,

không xem xét cả thảy vịnh bay qua. Vịnh máy bay quân sự bay không phải quốc gia chủ nhà được cho phép chủ nhà giải quyết những yêu cầu của tập quán và tính tương xứng phải được áp dụng (

Caroline

principles: 2 John Bassett Moore,

A Digest of International Law

(1906) 409–13). Xem Tom Ruys, ‘The Meaning of “Force” and the Boundaries of the *Jus Ad Bellum*

: Are “Minimal” Uses of Force Excluded from un Charter Article 2(4)?’ 108(2)

American Journal of International Law

159–210, tại 185.

[17] Xem Shearer, như trên, tại 212, trích dẫn *China’s Law on the Territorial Sea and Contiguous Zone* of 25 February 1992.

[18] Phán quyết 435.

[19] Award 418.

[20] Như trên.

[21] Như trên.